

Tas Latweeschu draungs.

1840. 5 Sepibr.

36ta lappa.

Taunass sin nas.

Is Peterburges. Augsti zeeniga Keisereene, no Wahzsemmes pah-nahkdamo, 24tä August spirgta un wessela abrauze Warschawâ, un winnai lihds winnas wezzakajs dehls, winnas ohera meita un dehla bruhte, ta prinzeene Maria uo Hessen-Darmstättes. Bruhtgans no Peterburges lihds Schlehsieru semmei wiineem bija nahjis pretti; un Warschawâ winni arri satikke ar augsti zee-nigu Keiseeu paschu.

Is Rihges. Diwâs muischâs Widseminê, Intschu kalmâ un Deepel-mut-schâ, fahk zittus nammus apjumt ar stihwu papihri, ko labbi nodarwo un ar swirgsdehm apkaisa. Kungi teiz, ka tahds jumts gan naw lehtaks pahr zittu ar salueem woi daktineem, bet zerre, ka schis ne mas ne laidihs leetus gaur un ka arri ne wajadsehs, winnu tik daudseis lahpih, ka zittus.

Is Widsemines. Schis gads mums gan irr sliks seena gads zaue to, ka gan drihs leetus ween lihje lihds Zuhli mehuesha beigahin, kad jau allasch seena laiks pee mums mehds beigtees. Reeti ween kahdam irr isdewees labbu seenu dabbuht un to tik tahds eespehje, kam katrâ derrigâ brihdî labs lauschu spehks bij' pee rohkas. Leelakai dalkai seens pa pussi sapue jeb paliske melns, ko lohpi ne labprah ehd, nei tas arri wiineem kahdu spehku dohd. — Ta nu wassaras gallu Deewas usturrehs fausu, tad rok dabbusim labbaku attahlu, jeb eekluhsim tannis plawâs, kur paschâ wassara plapjuma deht ne tikkam eekschâ. — Labbiba gan dauds labbaka, ne ka pawassarâ zerrejam; maise buhs pahreiksha-nai un salmi lohpeem — tâ, ka gan warcam zerreht pahreikt paschi, ir lohpinus iswilkt pa seenu. — Ta nu gan irr muhsu zerriba, bet Deewam schehl! pee lohpu ehdamaja truhzibas daschkaert lautini paschi wainigi! Kad seens jau fanemts, dauds woi mas, kad gan drihs leelako dalu un wehl paschu to labbako pahrdohd, dohmadami: gan jau zouri tifsim; — bet, ak,zik assaras jau dascham maksaja tahda neprahriba, kad pawassarâ peetruehke sirgs, ko semmi apstrukhdaht un ko funga gaitâ subtiht un — nu ja-zuhdsahs palihdsiba no pagasta lahdes, kas gan aiscappinaja, bet tik lihds ruddenim, tad ja-zedohd bes isrunnas. Kur nu atkol nqudu nehme, parradu maksahi? — laikam atkal seens bij' ja-pahrdohd. Us funga palihdsibu schinnos laikos ne ko palantees; naw wairs dsimilaiki, kad kungeem bij' ja-palihds laudim, ja negribbeja walstei silt

pohstā eet. Bet taggad no funga schi atbilde gaidama: ja tu ne spehji klauſht, eij ahrā; man buhs zits! — Un pehz taisnibas zirtadi ne warr buht. Woi tad brihwam zilweks arri wehl gribb buht behrns, kas no wezzaku rohkahm ween gaida? Woi brihwam zilwekam naw par leelu faunu, parradu walgs pihtees eekschā? Parrads muhsham naw brahlis un kas parradōs pagrimmis, kas ne warr par brihwu faktees, nedz brihwa zilweka gōhdu nest, bet ar ween' paleek wehrgs. — Lai ta deht ikweens un ihpaschi schinni laikā apdohma, kas tam pee sawas labklahschanas derr. Lai scho rudden' atmect tahs dohmas, feenu pahrdoht, jo gan warrehs pahrtikt bes schi eeradduma un isglahbsees no tahm dauds leelakahm behdahm, kas useetu pawassarā, kad seens peetruehktu. Lai peeminn pehrno (1839) pawassaru un sargahs us preefschu no tahdas nelaimes. —s—n.

• Kā bittes no weena trauka eedsicht ohtrā.

Schis darbs ire darrams tad, kad auglu kohki seed. Ja tew kahds bischu trauks wezs, sapuīs, kur rohnahs melni un sapelleuschi schuhni, no tahta trauka bes kaweschāus bittes ja-eedenn jaunā. Sagahda papreefsch to jaunu trauku un wissas zittas waijadsigas leetas tuwu pee rohkas. Pataisi wadsi jeb eesmu 10 woi 20 tullus garru un tam weenā gallā eetaisi kahjas 6 jeb 5 tullus garras un ohtru gallu atstahj spizzu; turf nasi, spahrnu un duhli pee rohkas. Kad wiss padarrihs, iszell wezzo trauku no weetas un ainess zittur. Tē nu ac-taisi winnam plauktinus un duhle labbi slipri. Kad nu bittes isskrehjufchas, tad isgrees tohs schuhnuus weenu pehz ohtra un saleez wissus glihschi us kahdn tihru muldu un islassi tohs schuhnuus, kur meddus eekschā, schohs pirmus spraud us wadscha jeb eesma; pehz arri tohs tukschus, bet skaidrus warri spraust. Islassi arri diwus schuhhaus ar zirmineem un tohs beidsoht wadsmi usspraud un tad wehl weenu ar meddu paschā spizze. Tomehr peeluhko, ka starp katra schuhna paleek tahta ruhme, ka dimas bittes warr blakkam walligi staigaht; nu nemm wadsi ar schuhneem rohkā un to eespraud jaunā traukā sahndus woi paschā gallā. Ja wehl derrigi schuhni atleek, tad warri taisht ohtru wadsi un tohs pahrejus schuhnuus us ta spraust. Zittus sansus schuhnuus, kad tee tikai ire tihri, warri tā pat salike sahndus. Kad nu wiss tā padarrihs, tad scho jaunu trauku mud-digi ainess tanni weetā, kur wezs stahweja. Ja scho darbu strahdadams, nomanni un sakere mahtiti, tad eelaid pats to tanni jaunā traukā un sad. zittas bittes arri jo drihs tur sa-ees eekschā. Tomehr, ja mahtite pa wissam buhtu pasudduse, tad ne bihstees wis, bittes paschias isperrehs zittu mahtiti no teem zirminu schuhneem, ko eelikki jaunā traukā, un jo labbaki strahdahs. Pehz pohri deenahm isplauki nobirruschas schuhnu druppatas no jauna trauka ahrā un ja taggad gaddahs plikts laiks, tad ehdini bittes ar meddu. Un kad nu pehz bittes sahk eet pee darba, tad aissmehre wissus zittus zauriuwus zeec' un tik tohs ween atstahj wallā, pa kurreem winaahm ja-eet pee darba. Tā nu buhst pabeidsis wissu darbu pee jauna trauka. To wezu trauka, kad wissas bittes eissi isdsinis, uess no dahrsa ahrā un leez, kur gribbi.

Ne sohgi!

1.

Masais Jurris kahdu rihtu redseja, ka leels pulks jauku ahbolu kaimina dahrsā pee semmes gulleja.

Sehtai bija zaurumiasch. Jurris eelihde dahrsā, un wissas kusses ar ahbo-
leem peebahse.

Bet us reisi kaiminsch pats eenahk dahrsā, ar speekiti rohkā. Jurris schigli
skreen us zaurumu, gribbedams islihst.

Bet — ahu! kusses pilnas, zaurumis masaks! Ne gahje zair. Winnam
saglus ahbolus bija ardoht; — un kaiminsch, winnu wehl labbi ispehris, faz-
zija: ne aismirsti, dehlin;

Potti sagta mantina

Saglu nodohd sohdibā.

2.

Soglis kahdam fainneekam wissabbaku sirgu par nakti no stakka bij issadsis.
Saimneeks nu tahli aisbrauze us tirgu, zittu sirgu pirkies.

Bet luht' schè — winsch sharp teem sirgeom, kas pahrdohdami us tirgu stah-
weja, arri sawu paschu eeraudsija. Tuhlin to fakere pee eemauteem, brehkdams-
schis mans sirgs! preefsch trim deenahm mannim nosagguschi!

Tas wihrs, kas to sirgu us tirgu bija weddis, it gohdigi fazzija: tà gan ne buhs,
draugs mihtais! juhs missejeedes! Schis sirgs mannim peederr, un jau buhs wairak,
ne kà gads. Ware buht, ka juhsu sirgam lihdsmajahs; bet naw juhsu.

Saimneeks nu abbas rohkas sirgam it schigli us azzim lizzis, fazzija: nu labbi!
Ja tas sirgs jums tik ilgu laiku peederrejis, tad fakkajt: ar kureu azzi ne reds?

Ohters, kas teesham pats saglis bija, bet sirgu pa reisi wehl ne bija apskat-
tijees, fabihjahs. Bet kad tam nu jau kaut fo bija aibildeh, tad tà pat us
laimes drohfschi fazzija: ar freisu azzi!

Tà naw — saimneeks fazzija — freisa irr wessela!

Ah! — ohters nu fazzija — man tà pat tikkai drusku missejees. — Teef!
ta irr labba azs; ar to ne reds.

Bet nu saimneeks rohkas nonehme no sirga azzim, fazzidams: nu skaidri
finnams, ka tu pats tas saglis, un turklaht wehl negants melkulis! — Paschi
nu skattrajtees wijsi! lohpinsch ar abbahm azzim ittin labbi warr redseht. Es
tikkai tà pat waizaju, gribbedams saglu gaismā west.

Lee laudis, kas apkahrt stahweja, smehjahs, un plaukschedami sauze: pa
reisi! blehdneku atradde! — Saglam sirgu bij ardoht, un teesa to wehl sohd-
ja, tà kà bija pelnijis.

Lai gudri gan irr blehdneeki; —

Atreddihs sawu meisteri. —

• P a f a z z i n a s .

Pellite gudrineeze.

Pellite no sawa zauruma islihusi, eeraudsija plasdu. "Ah re! kur flasds!"
tà-winna teige, "gilevki schkeetahs lohti gudri effoschi, kad smaggu keegeli us 3

lehzineem leek un pee weena kohzina spekku gabbasinu ussprausch, un to winni
fauz par pellu flasdu. Bet mehs pellites ne esam tahdi mulkisch! jo mehs
labbi sinuam, ja kas to spekki gribb ehst, tad keegelis friht un nositt naschki.
Ne, mehs pasihstam juhsu wilstib! — Bet ohst mehs gan warram pee spekka,
tas ne kaisch ne ko, un no tq flasds ne fakritsch. — Af, man lohti patihk
spekka smafka. Ohdischu! — Pellite lihde appaksch flasdu un ohde pee spekka.
Bet flasds tikkai weegli bija uslikes us kohzineem. Tik fa pelle ar sawu purni
peeduhrre pee spekka, plauksch, tas fakritte un nositte kohrigu velliti. — Jou-
nekliz behdseet no taunahm eekahrofchanahm.

Jauna besdeliga.

"Ko juhs tur strahdajeet?" waizaja jauna besdeliga mieddigas skudrites. —
"Mehs seemai padohmu krahjam" — atbildeja taks. — "Gudri gan," teize bes-
deliga, "es darrischiu ta pat arrisan. Un ceefham ta eesahze pulku nokautu
muschu un ohdu sawâ ligsdâ nest. Bet mahte waizaja: "Kapehz tu to darri?" —
"Gribbu padohmu kraht us tukschu seemu. Krahjees tu parti orrisan; sku-
drates man scho gudribu irr mahzijuscas." — "Ne waisjaga wis," atbildeja mahte,
"Deews par muins jirradi irr gahdajis, jo kad baggata wassara beidsahs, tad
wunsch muhs aiswedd us filnakahm semmehni."

Diwi kasas fastappahs schaurâ laipâ, kas vahr dñslu un skreedamu uppiti bija
sikta, weena no weenas, ohra no oheras pusses. "Dohdi zellu," teize schi. —
"Do ne darrischiu," atbildeja ta pema, "es dands wezzaka par temi, few ne
greessichu zetta." Uli abbas diwas pastohweja zeeti us to, zellu ne greest un
ikweena gribbeja aggraki vahr laipu tikt. No kildas zehlehs kauschana. Ar fa-
weem leeleem roggrem taks lehje weena prett ohtru, bet beidsoht abbas kasas
nokritte no laipas, straume winnas aishrahwe tahlu un tikkai ar mohkahm taks
islihde pee krasta. — Tas nahf no pahrgalwibas! —

L....g.

Schuh plu d seefmina.

Gull, behrinia, meegâ soldâ,
Vahr tevi Deewiensch walda
Ar swethreem angeleem;
Af beedrojees ar teem.

Kai sapanis tewim rahda,
Deews labbus behrus stahda
Pehz nahres naksninas
Eefsch eng'lu beedribas.

L....g.

Mih kila.

Rupjas leetas sihkas darru,
Leelu meschu apgahst warru;
Bet ne derr' nejehga rohfâs;
Gudrajs lal ar mannim mohfahs.
Tew es maises pelnitajs,

Semmes-wihrs! Tew filditajs;
Tewim taifu mahjinias,
Un ar man tew drohshibas.
Tas naw semneets, kas ne proht
Magneem schbeem darbu doht.

Lijds 4. Septbr. pee Nihges ist alnahkuschi 915 fuggi un aissbraukuschi 767.

Brishw drickecht. No Widsemmes General-gabbernementes pusses: Dr. C. E. Napier sky,